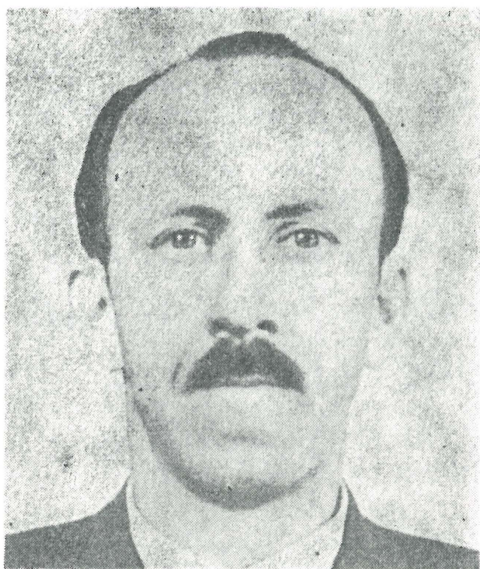

DR. ÁRVAY JÓZSEF (1916 – 1975)

CSIA ERNŐ

1916. június 28-án Brassóban született. Középiskoláit szülővárosában végezte. Történelem és magyar irodalomból tanári oklevelet a kolozsvári Tudomány Egyetemen szerzett.

Már diák korában nyaranta gyűjtőmunkát végez, 1936-ban kezdi meg a rendszeres kutatást. Helytörténeti dolgozattal doktorál és bekerül az egyetemre tanársegédnek. 1944-ben Sepsiszentgyörgyre jön és az itteni Múzeumnak könyvtári és levéltári óre lesz. 1945 és 1947 között a múzeum egyik igazgatóórává választják. Ezután igazgató tanára és igazgatója a csernátfalusi (Brassó megye)

egységes gimnáziumnak, majd a sepsiszentgyörgyi textilipari szakiskola magyar nyelv és irodalom szakos tanára. 1950-től az 1-es számú líceum mellett működő esti munkáslíceum igazgatója volt.

Innen hívták meg 1953-ban az Állami Levéltár igazgatójának, amelyet majdnem 22 évig vezetett.

Árvay Józsefnek a tudományos munka nem hivatal, hanem hivatás volt. Történeti és nyelvészeti kutatásai úttörő és forrásjellegűek. Főbb kutatási területe a településtörténet, az erdélyi helynevek kialakulásának vizsgálata, a néprajz és nyelvtudomány határkérdései. Levéltári munkája közben rendezte a XVIII. és XIX. századbéli háromszéki falugyűlések jegyzőkönyveit, amely alapul szolgált Imreh István történész, nagyszabású munkájához „A rendtartó székely falu“-hoz.

Korai halála megakadályozta, hogy még számos tervét megvalósíthassa. Erről tanúskodnak a családi hagyatékban maradt jegyzetei és kéziratjai.

Árvey Józsefet, a tanárt és embert, mind a tanulók, mind a kollégák szerették és tisztelték tudásáért, szerénységéért. Nagy tudásából minden hozzáfordulónak juttatott. Azon kevesek közé tartozott, akik életükkel, egyéniségükkel mutattak példát. Halála nagy veszteség a hazai tudományos élet és megyénk számára is.

ÁRVEY JÓZSEF MUNKÁSSÁGA

Megjelent művei, dolgozatai

- A térszíni formák nevei a barcasági Hátfalú helyneveiben. Kolozsvár, 1942.
- Száz éves házi gyógyszerek. Pásztortűz, 1942, 7. sz. 313—14.
- A barcasági csángó Hétfalu helynevei, Kolozsvár, 1943.
- A térszíni formák nevei Kalotaszegen, Kolozsvár, 1943.
- Egy székely paraszt emlékirata, Korunk, 1957, 8. sz. 1117—20.
- Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára. Könyvismertető. Revista Arhivelor, 1958, 1 sz. 336—38.
- Două documente privitoare la activitatea emigranților poloni în Moldova în anul 1848. Revista Arhivelor, 1960, 1. sz. 183—93.
- Az új mundur — Bajkó Elek kiadatlan önéletírása. Előre, 1968. júl. 7.
- Parasztmozgalmak Háromszéken 1848 nyarán. Előre, 1968. aug. 1.
- Váradi József és Bartalis Ferenc. Aluta I. 1969, 169—192.
- Az első háromszéki nyomda és hírlap. Aluta II. 1970, I. 191—216.
- Komandó — 1936. Megyei Tükör, 1971. márc. 21., 28. és ápr. 4.
- A köpecsi bányászok 1929. évi sztrájkja. Megyei Tükör, 1971. márc. 26., 31. és ápr. 2.
- Zalanpatak 1814—1824. Megyei Tükör, 1971. szept. 12.
- A komandói faipari munkások 1936. évi sztrájkja. Aluta, 1971, 79—85.
- Aplicarea sistemului claselor numerelor de bază în arhiva Comitatului Trei Scaune. Revista Arhivelor, 1972, 1. 41—53.

Kéziratban maradt munkái

- Iskolamesterek
- A széki helynevek
- A gyergyói-medence történeti és jelenkori helynevei
- Nyikó-menti személynevek